

Briuselis, 2025 m. kovo 3 d.
(OR. en)

6460/25

SOC 89
EMPL 61
ECOFIN 192
EDUC 40

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Tarybos išvadų dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos projektas – Patvirtinimas

1. Pirmininkaujanti valstybė narė parengė pridedamą Tarybos išvadų dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos projektą.
2. Šis išvadų projektas buvo pristatytas 2025 m. vasario 27 d. Socialinių klausimų darbo grupės posėdyje.
3. Tame posėdyje kai kurios delegacijos paprašė padaryti teksto pakeitimų. Jos visų pirma pasiūlė iš dalies pakeisti nuostatas dėl socialinės konvergencijos sistemos. Kai kurios delegacijos tam prieštaravo.

4. Po diskusijų darbo grupėje pirmininkaujanti valstybė narė nusprendė pakeisti 12 punkto tekstą – pačioje sakinio pabaigoje įrašyti žodžius „demografinė kaita“. Tam delegacijos pritarė. Kitas pakeitimas yra susijęs su 17 punktu ir socialinės konvergencijos sistema. Per neformalią rašytinę konsultaciją pirmininkaujančios valstybės narės pasiūlytam kompromisiniam tekstui nebuvo pritarta, todėl kovo 3 d. buvo sušauktas Socialinių klausimų darbo grupės (atašė ir ekspertai) posėdis. Šiame posėdyje delegacijos susitarė dėl 17 punkto teksto.
5. Todėl komiteto prašoma pateikti pridedamą išvadų projektą Tarybai (EPSCO) patvirtinti 2025 m. kovo 10 d. posėdyje.

Projektas

Tarybos išvados

dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos

1. PALANKIAI VERTINDAMA tai, kad 2023 m. darbo rinkos rezultatai išliko geri – ES užimtumo lygis pasiekė naują rekordinę aukštumą – 75,3 % (0,7 procentinio punkto daugiau nei 2022 m.)¹, o nedarbo lygis ES krito iki rekordinės žemumos – 6,1 % (0,1 procentinio punkto mažiau nei 2022 m.)². PAŽYMĖDAMA, kad maždaug 90 % užimtumo augimo 2023 m. lėmė darbo jėgos plėtra, įskaitant tolesnį vyrų ir moterų užimtumo skirtumo mažėjimą iki 10,2 procentinio punkto (0,5 procentinio punkto mažiau nei 2022 m.);
2. AKCENTUODAMA, kad, nepaisant gerų ES darbo rinkos rezultatų, Komisijos rudens prognozėje numatoma, kad realusis BVP ES 2024 m. bus išaugęs tik 0,9 %, kai 2023 m. darbo našumo augimas toliau menko iki 0,7 %, palyginti su 0,8 % metiniu vidurkiu 2010–2019 m. ir 1,4 % – iki 2007 m. PRIMINDAMA, kad per pastarąjį dešimtmetį daugumoje valstybių narių reikšmingai padidėjo darbo jėgos ir įgūdžių trūkumas ir, nepaisant nedidelio sumažėjimo 2024 m., jis tebėra viena iš pagrindinių našumo ir ekonomikos augimo kliūčių. PABRĖŽDAMA, kad dar yra nemažai galimybių gerinti darbo sąlygas tam tikruose sektoriuose, nepakankamai atstovaujamų grupių, įskaitant moteris, vyresnio amžiaus darbuotojus, jaunimą, asmenis su negalia, žemos kvalifikacijos darbuotojus ir trečiųjų šalių piliečius, darbo rinkos rezultatus ir kad valstybėse narėse vis dar tebėra reikšmingų regioninių skirtumų;

¹ 80,4 % – vyrų (0,5 procentinio punkto daugiau nei 2022 m.) ir 70,2 % – moterų (1 procentiniu punktu daugiau nei 2022 m.).

² 5,8 % – vyrų (0,1 procentinio punkto mažiau nei 2022 m.) ir 6,4 % – moterų (0,1 procentinio punkto mažiau nei 2022 m.).

3. PABRĖŽDAMA, kad po didelio sumažėjimo (–3,7 % – 2022 m. ir –0,2 % – 2023 m.) 2024 m. vidutinis realusis darbo užmokestis ES vis dar buvo mažesnis nei prieš COVID-19 pandemiją buvęs lygis, nepaisant nuolatinio infliacijos mažėjimo, ir kad, nors dirbančiųjų skurdas šiek tiek sumažėjo (nuo 8,5 % 2022 m. iki 8,3 % 2023 m.), jis vis dar yra gerokai didesnis tarp nestandartinių darbo formų darbuotojų. Tačiau PALANKIAI VERTINDAMA tai, kad 2023–2024 m. teisės aktais nustatyto minimaliojo darbo užmokesčio didinimas iš esmės kompensavo minimalųjį darbo užmokestį gaunančių asmenų perkamosios galios praradimą daugumoje valstybių narių. PRIMINDAMA tvirto socialinio dialogo ir veiksmingų kolektyvinių derybų svarbą skatinant darbo užmokesčio pokyčius ir puoselėjant geras darbo sąlygas. AKCENTUODAMA, kad sąžiningas darbo užmokestis gali sustiprinti paskatas dirbti ir apsaugoti visų pirma mažą darbo užmokestį gaunančių asmenų perkamąją galią, kartu išsaugant konkurencingumą;
4. PABRĖŽDAMA, kad 2023 m. daugiau kaip pusė laikinųjų darbuotojų ES pagal tokias sutartis dirbo ne savo noru, ir šioje srityje esama reikšmingų skirtumų tarp valstybių narių, o tarp moterų ir jaunimo tai paplitę labiau. PRIMINDAMA, kad nesavanoriško laikino darbo ir darbo ne visą darbo laiką laikotarpiu, ypač derinyje su žemais perėjimo prie neterminuotų darbo sutarčių rodikliais, gali lemti darbo saugumo ir darbo sąlygų spragas, o tai taip pat gali turėti pasekmių galimybei gauti tinkamą socialinę apsaugą;

5. su susirūpinimu PAŽYMĖDAMA, kad sumažėjo pagrindiniai įgūdžiai, ypač palankių sąlygų neturinčių mokinių bei gyventojų grupių atveju (kaip matyti iš naujausių PISA ir PIAAC tyrimų)³, kad suaugusiųjų mokymosi srityje nepadaryta reikšmingos pažangos⁴, o pagrindinių skaitmeninių įgūdžių srityje pažanga daroma lėtai. Šiame kontekste DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA, kad reikia stiprinti prieigą prie švietimo, perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo galimybių bei mokymosi visą gyvenimą galimybių ir gerinti jų kokybę, kad būtų puoselėjama aukštynkryptė socialinė konvergencija visose valstybėse narėse ir didinamas ES našumo potencialas, atsižvelgiant į sparčią technologinę pažangą ir visuomenės senėjimą;
6. DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA, kad, nepaisant nedidelio asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičiaus sumažėjimo 2023 m., vis dar tebėra reikšmingų skirtumų tarp valstybių narių ir regionų, taip pat tarp gyventojų grupių, o vaikų, vyresnio amžiaus žmonių, asmenų su negalia ir už ES ribų gimusių asmenų atveju skurdo rizika yra dar didesnė. Su susirūpinimu PAŽYMĖDAMA, kad vaikų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, dalis nuo 2019 m. palaipsniui didėjo. PABRĖŽDAMA, kad siekiant užtikrinti nuolatinę socialinės apsaugos ir įtraukties sistemų, kaip makroekonominių stabilizatorių ir apsaugos nuo socialinės rizikos priemonių, veiksmingumą, jų modernizavimas turi būti vykdomas reaguojant į dvejopą pertvarką, ilgalaikes demografinės tendencijas ir pokyčius darbo pasaulyje;

³ EBPO, „[Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?: Survey of Adult Skills 2023](#)“, EBPO įgūdžių studijos, EBPO leidykla, Paryžius, 2024 m. Atsisiųsta po paskelbimo 2024 m. gruodžio 10 d.

⁴ Eurostato [specialiai gauti suaugusiųjų dalyvavimo mokymosi veikloje \(išskyrus mokymą darbo vietoje\) per pastaruosius 12 mėnesių lygio duomenys iš suaugusiųjų švietimo tyrimo](#).

7. DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA, kad išlaidos būstui vis dar yra finansinė našta beveik pusei ir sunki finansinė našta – beveik trečdaliui ES namų ūkių, o energijos nepriteklius, matuojamas pagal asmenų, negalinčių tinkamai šildyti savo namų, dalį, nuo 2021 m. didėja. PRIMINDAMA, kad abiem atvejais dėl sunkumų ypač stiprų smūgį patiria tie, kuriems jau gresia skurdas;
8. pirmiau minėto socioekonominio konteksto aplinkybėmis PABRĖŽDAMA būtinybę skatinti aukštynkryptę ekonominę ir socialinę konvergenciją per pažangą siekiant 2030 m. ES pagrindinių ir nacionalinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, kartu atsižvelgiant į tai, kad:
- Sąjunga sparčiai artėja prie tikslo – 78 % užimtumo lygio 2030 m. (2023 m. buvo 75,3 %), o penkios valstybės narės jau pasiekė savo nacionalinius tikslus;
 - vis dar reikia dėti daug pastangų siekiant įgūdžių tikslo, kad iki 2030 m. ES bent 60 % visų suaugusiųjų kasmet dalyvautų mokymuose (2022 m. buvo 39,5 %), ypač atsižvelgiant į tai, jog dauguma valstybių narių ir toliau atsilieka siekdamos savo nacionalinių tikslų;
 - reikia gerokai paspartinti pastangas, kad būtų pasiektas ES skurdo mažinimo tikslas – iki 2030 m. žmonių, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičių sumažinti bent 15 mln. (įskaitant bent 5 mln. vaikų). Dabartinis mažinimo tempas – 2019–2023 m. ES užregistruotas sumažėjimas maždaug 1,6 mln. – nėra pakankamas ES tikslui pasiekti, o beveik pusėje valstybių narių žmonių, kuriems gresia pavojus, skaičius per šį laikotarpį padidėjo;

9. PABRĖŽDAMA esminį darnios ir gerai parengtos darbo rinkos, įgūdžių ir socialinės politikos vaidmenį skatinant ekonomikos augimą, konkurencingumą ir našumą, kartu siekiant socialinių tikslų. DAR KARTĄ PATVIRTINDAMA, kad svarbu stiprinti įrodymais grindžiamą politikos formavimą, kad būtų geriau įvertinamas užimtumo, įgūdžių ir socialinės politikos poveikis ekonomikos augimui, taip pat galimas politikos poveikis dalyvavimui darbo rinkoje, skurdui ar socialinei atskirčiai ir nelygybei;
10. AKCENTUODAMA reikšmingą sanglaudos politikos fondų, visų pirma „Europos socialinio fondo +“, taip pat techninės paramos priemonės ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės vaidmenį remiant Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimą valstybėse narėse. PALANKIAI VERTINDAMA tai, kad maždaug trečdaliu į gaivinimo ir atsparumo planus įtrauktų tarpinių ir siektinų reikšmių tiesiogiai remiamos užimtumo, įgūdžių ir socialinės politikos priemonės;
11. PRIPAŽINDAMA konkrečioms šalims skirtos analizės, grindžiamos socialinės konvergencijos sistemos principais, laikantis Reglamento (ES) 2024/1263 3 straipsnio 3 dalies b punkto tikslų, išvadas, po kurių Komisija paskelbs numatomą dešimties valstybių narių, kurios, kaip nustatyta pirmajame etape, susiduria su galima rizika aukštynkryptei socialinei konvergencijai, išsamesnę antrojo etapo analizę,

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

12. RAGINA valstybes nares, glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, stiprinti įgūdžių ir darbo rinkos politiką, kuria skatinamas mokymasis visą gyvenimą, įskaitant suaugusiųjų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, taip pat dalyvavimas darbo rinkoje, visų pirma nepakankamai atstovaujamų grupių atveju. RAGINA valstybes nares stiprinti tokią politiką siekiant prisidėti prie ES konkurencingumo ir įtraukios darbo rinkos bei visuomenės, be kita ko, šalinant darbo jėgos ir įgūdžių trūkumus (taip pat pasitelkus geresnį su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimą ir prognozavimą), palengvinant kokybiškų darbo vietų keitimą ir skatinant kokybiškų darbo vietų kūrimą, atsižvelgiant į kintančią darbo rinkos dinamiką, be kita ko, susijusią su skaitmenine ir žaliaja pertvarkomis ir demografinė kaita;
13. RAGINA valstybes nares paspartinti socialinės apsaugos ir įtraukties sistemų modernizavimą ir gerinti galimybes naudotis tinkama ir tvaria socialine apsauga, taip pat prieigą prie galimybes atveriančių ir esminių paslaugų, siekiant mažinti skurdo ir socialinės atskirties riziką, visų pirma tarp vaikų. RAGINA valstybes nares didinti įperkamo būsto ar paramos būstui prieinamumą ir intensyvinti pastangas siekiant panaikinti benamystę;
14. PRAŠO valstybių narių reguliariai atlikti reformų ir investicijų užimtumo, įgūdžių ir socialinės politikos srityse *ex ante* ir *ex post* poveikio vertinimus, įskaitant jų paskirstomąjį poveikį;

15. RAGINA valstybes nares įgyvendinant savo vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį ir struktūrinį planą ir rengiant susijusių metinę pažangos ataskaitą atsižvelgti į bendros užimtumo ataskaitos išvadas, turint omenyje poreikį Europos semestro kontekste pranešti apie pažangą, padarytą įgyvendinant Europos socialinių teisių ramsčio principus. PRAŠO Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto stebėti vidutinės trukmės fiskalinių ir struktūrinių planų bei metinių pažangos ataskaitų užimtumo ir socialinius aspektus ir teikti ataskaitas Tarybai;
16. RAGINA Komisiją metiniame pasiūlyme dėl bendros užimtumo ataskaitos sistemingiau teikti pagal lytį suskirstytus statistinius duomenis, kad būtų galima atskleisti ir palaipsniui šalinti likusius lyčių skirtumus;
17. PRAŠO Komisijos, atėityje atliekant darbą, susijusį su socialinės konvergencijos sistema, sudaryti dar geresnes sąlygas nustatyti aukštynkryptei socialinei konvergencijai kylančią riziką ir iššūkius, tuo pačiu metu apsvarstant galimus koregavimus (kartu su Užimtumo komitetu ir Socialinės apsaugos komitetu), visų pirma peržiūrint pirmojo etapo analizės metodiką ir šalinant dabartinės socialinių rodiklių suvestinės trūkumus, taip pat mažinant proceso administracinę naštą, kaip nurodyta 2024 m. Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto atliktame vertinime. PRAŠO Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto išnagrinėti antrojo etapo analizės išvadas siekiant informuoti Tarybą apie socialinės konvergencijos padėtį Sąjungoje.